

VERKLARING VAN EEN PAAR ZEILTERMEN

Omdat het in dit boek onder andere over zeilen gaat, is het misschien handig een paar van de veelvoorkomende termen bij het zeilen uit te leggen.

Maak je geen zorgen: het boek staat helemaal niet vol met allerlei ingewikkelde technische details, en ook als je nog nooit gezeild hebt begrijp je vast wel wat er aan de hand is. Maar om het verhaal echt goed te kunnen meebelevén kan een klein beetje kennis van de zeiltermen geen kwaad.

Hier dus wat begrippen, in willekeurige volgorde:

Boeg: De voorkant van het schip, ook wel de voorsteven genoemd.

Achterschip: Het achterste deel van het schip, inclusief het achterdek waarop de roerganger staat.

Bakboord en stuurboord: De linker- en de rechterkant van het schip, als je op het dek met je gezicht naar de boeg staat. Er bestaan allerlei ezelsbruggetjes om te onthouden welk van de twee aan welke kant is, maar het eenvoudigste is wel dat in 'stuurboord' de r van rechts zit en in 'bakboord' de k van links.

Dwarsgetuigd: Bij een dwarsgetuigd schip staan de zeilen dwars op de lengterichting van het schip (zoals bij de wolvenschepen van de Skandiërs).

Langsgetuigd: Bij een langsgetuigd schip staan de zeilen in de lengterichting van het schip (zoals bij de *Reiger*).

Ra: Rondhout aan de bovenkant van het zeil van een dwarsgetuigd schip.

Gaffel: Rondhout aan de bovenkant van het zeil van een langsgetuigd schip, zoals de *Reiger*.

Romp: Het karkas van een schip.

Kielbalk: De 'ruggengraat' van de romp.

Roer: Het 'stuur' van het schip. Het roerblad zit met roerpen- nen bevestigd, meestal aan de achtersteven, en steekt in het water.

Helmstok: Het handvat waarmee het roer kan worden be- stuurd.

Verschansing: Het deel van de zijkant van een schip dat boven het dek uitkomt.

Korvijnnagels: Houten klossen waar touwen aan vast worden gemaakt.

Oploeven: Naar de wind toe draaien.

Afvallen: Van de wind af draaien.

Loefzijde: De kant van het schip waar de wind vandaan komt.

Lijzijde: De kant van het schip die van de wind is afgekeerd.

Benedenwinds: Het gebied (ten opzichte van jezelf) waar de wind heen gaat.

Overstag gaan: Het schip een andere kant op sturen zodat het door de wind heen draait. Je kunt met je schip niet recht tegen de wind in varen. Daarom moet je steeds overstag gaan en zo bereik je al zigzaggend je bestemming.

Halzen: Als een schip overstag gaat, draait het door de wind- richting heen om van koers te veranderen. Bij halzen draait het schip juist van de wind weg, in een veel grotere boog. Wol- venschepen waren er niet op gebouwd dat de wind vol van voor in het zeil blies, daarom was halzen een veiligere manier om overstag te gaan.

Windvaan: De wimpel op de achtersteven die de windrichting aangeeft.

Strijken: De zeilen neerlaten.

Trimmen: De stand van de zeilen aanpassen, zodat je de maximale snelheid bij een bepaalde koers kunt behalen.

Reven: Een deel van het zeil op de ra of de gaffel binden, waardoor het oppervlak van het zeil kleiner wordt. Dit gebeurt als het erg hard waait.

Reefknuttels: Touwtjes in een rechte lijn naast elkaar, op ongeveer een derde van het zeil. Hiermee kan een stuk van het zeil worden opgebonden als besloten wordt om te reven.

Val: Het touw waarmee het zeil gehesen wordt.

Schoot: Het touw waarmee je het zeil kunt straktrekken.

Stag: Een dik touw van de top van de mast naar een bevestigingspunt op het dek. Er waren vroeger een **voorstag** en een **achterstag**. Je mag zelf raden welke naar welk deel van het schip leidde.

Tuig of tuigage: Nee, dit is niet de grootste onruststoker aan boord, maar een verzamelnaam voor alle zeilen, touwen en rondhouten (mast, ra, gaffel, giek) op een schip.

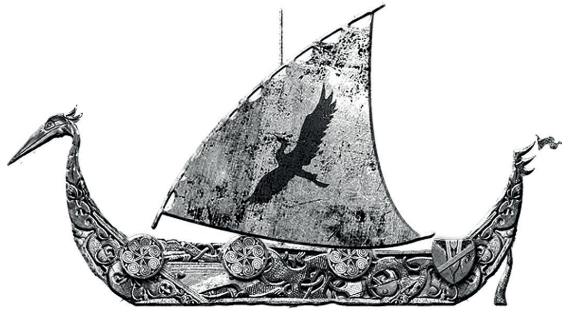
Rak: Een bepaalde afstand in dezelfde koers varen. Het betekent ook: een recht stuk van een vaarwater (een rivier bijvoorbeeld) tussen twee bochten.

Zo, nu weet je zo'n beetje hoe het bij het zeilen allemaal heet. Welkom aan boord en veel plezier met de wereld van *Broederband!*

John Flanagan

DEEL 1

EEN GEZICHT UIT HET VERLEDEN

HOOFDSTUK 1

De zwaargebouwde man kwam op Stig afgestormd. Hij had zijn armen voor zich uitgestrekt, alsof hij de jongen wilde omhelzen, met gekromde vingers om Stig vast te kunnen grijpen. Hij was langer dan Stig en wel een kilo of twaalf zwaarder. Zijn bovenlijf was één bonk spieren. Stig zag dat er een laagje olie op de armen van de man glinsterde, en hij had nog net de tijd om te bedenken dat dat nu niet echt in de geest van de wedstrijd was.

Hij zette zich schrap, en met de zware *KLETS* van huid op huid botsten de twee lichamen op elkaar. Als het de bedoeling van de aanvaller was om Stig met die botsing de lucht uit zijn longen te slaan, was hem dat niet gelukt. De jonge krijger had zijn spieren aangespannen om de klap op te vangen. Hij bewoog een half stapje mee achteruit, maar bleef daarna weer stevig staan.

Laat hem maar naar jou toe komen, had Thorn hem gezegd. Kijk het even aan voordat je begint.

Zijn tegenstander wekte geen bijzonder behendige of verrassende indruk. Hij sloeg zijn armen om Stigs middel, als een soort onhandige knuffelpoging, en leunde een beetje achterover omdat hij Stig van de grond wilde tillen. Zo kon hij, zonder dat Stig er iets tegen kon inbrengen, druk op diens nieren en longen uitoefenen.

Maar Stig voelde niks voor zo'n hulpeloze positie, en bovendien had hij zijn tegenstander in de vorige ronde precies dezelfde tactiek zien gebruiken. Op het moment dat de man zijn armen om hem heen sloeg en hem tegen zich aan trok, ramde Stig zijn geopende rechterhand tegen de onderkant van de kin van zijn tegenstander. Daarbij hield hij zijn rechterelleboog dicht tegen zijn eigen lijf en ondersteunde die met zijn linkerarm. Zo vormde zijn arm een onbuigzame, onbreekbare buffer tegen de pogingen van zijn tegenstander om Stig uit het zand in de arena op te tillen. Zo lang Stig zijn rechterarm in deze positie hield zorgde elke poging van zijn tegenstander om hem op te tillen ervoor dat de man eigenlijk ook probeerde zichzelf op te tillen.

Kreunend van de inspanning probeerde de grote man zijn kin uit Stigs ijzeren greep te bevrijden. Stig gaf echter geen krimp, waardoor er een soort patstelling ontstond. Hoe meer kracht de grote man zette om zich los te vechten, hoe vermoeider hij raakte. Maar het ontbrak hem aan verbeelding en snelheid van denken om op een andere tactiek over te stappen. Hij had zich altijd met brute kracht weten te redden. Dat moest nu dus ook wel lukken.

Alleen waren zijn tegenstanders in vorige gevechten niet op deze omklemming voorbereid geweest. En als ze die al hadden zien aankomen, hadden ze er geen antwoord op.

De man verzamelde zijn laatste krachten voor een laatste, bovenmenselijke krachtsinspanning om zijn onwankelbare tegenstander alsnog op te tillen. Daarbij liet hij onbewust zijn greep op Stig een beetje vieren, om hem daarna des te steviger weer te kunnen beetpakken. Stig voelde dat de omklemming heel even wat minder werd, precies zoals hij wel had verwacht. Op het moment dat zijn tegenstander de greep om zijn middel even liet vieren trok Stig zijn hand bij diens kin vandaan en draaide zich met een ruk om, zodat hij met zijn rug naar hem

toe kwam te staan. Om een klein beetje ruimte voor zichzelf te maken, beukte hij zijn achterwerk tegen het onderlijf van de man aan waardoor de greep om zijn middel nog wat minder stevig werd. Stig wierp zichzelf naar achteren en viel samen met zijn tegenstander in het zand. Hij landde op de man, bij wie alle lucht uit zijn longen werd geperst door de dreun van de boven op hem vallende jongen.

De man hapte naar adem en liet Stig even helemaal los. De jongen rolde gauw van zijn tegenstander af, sprong overeind en nam een klassieke worstelaarshouding aan, gehurkt en met zijn armen voor zich uit gestrekt.

Heel even overwoog Stig om zich op de man te storten en hem in een omklemming te nemen, maar hij zag in dat het daar nog te vroeg voor was. In elk gevecht was er één ideaal moment om aan te vallen en hij wist dat hij precies het juiste ogenblik moest kiezen om zijn plan te kunnen uitvoeren. Als hij te snel aanviel liep hij het risico dat de grote man hem kon afweren en in de tegenaanval zou gaan. Zijn tegenstander moest voldoende uitgeput zijn voordat Stig het risico op een lijf-aan-lijfgevecht op de grond kon nemen.

De grote man kwam langzaam overeind en keek Stig behoedzaam aan. Tot nu toe verliep dit gevecht heel anders dan hij zich had voorgesteld. Die jonge, slanke vent vertoonde nog geen spoor van vermoeidheid. Hij had zijn sterkste wapen zonder enige moeite afgeweerd en hem daarna met een doffe dreun op zijn ribben in het zand geworpen.

Ze stonden enkele seconden naar elkaar te loeren en vlogen elkaar toen, alsof het afgesproken werk was, weer in de haren. Stig pakte het hemd van de man bij de schouders beet en begon tegen hem aan te duwen. Zijn tegenstander beantwoordde de duw bijna instinctief, en op het moment dat de man terugduwde gaf Stig een beetje mee en deed hij met links een stapje achteruit. Hij trok de man achter zich aan, zette in dezelfde

beweging zijn rechtervoet in de maag van zijn tegenstander en rolde achteruit. Zijn tegenstander volgde moeiteloos, want hij kwam vanzelf naar voren doordat hij Stig had willen duwen. Met gekromde rug rolde Stig soepel door over het zand. Hij bleef de man bij zijn hemd vasthouden en liet zijn rechtervoet in diens maag staan.

Terwijl hij achterover rolde, strekte Stig plotseling zijn rechterbeen. Hij trok zijn linkerbeen erbij en met zijn beide benen zwiepte hij de man hoog de lucht in. Intussen bleef Stig het hemd van de man vasthouden, zodat zijn benen hem in een boog door de lucht zwiepten. Op het laatste moment liet hij het hemd van zijn tegenstander los, waardoor hij schuin omhoog vloog en een paar meter verderop plat op zijn rug op de grond viel. De man was na de vorige ronde net weer een beetje op adem gekomen, maar nu was opnieuw hoorbaar hoe de lucht met veel geweld uit zijn longen werd geperst.

Stig draaide zich op zijn handen en voeten en kwam lenig als een kat weer overeind. Hij begreep dat de man na twee snelle aanvallen vlak achter elkaar naar adem lag te happen. Zonder veel succes probeerde hij weer een beetje lucht in zijn longen te zuigen, maar voordat hij daartoe de kans kreeg sprong Stig alweer bovenop hem. Hij stortte zich op het bovenlijf van zijn tegenstander en drukte dat plat tegen de grond.

De scheidsrechter van het gevecht had alle actie met grote belangstelling gadeslagen en liet zich nu op zijn knieën zakken. Hij moest kijken of de man met beide schouders plat op het zand lag, want als dat drie tellen lang het geval was, was het gevecht beslist.

‘Eén! Twee! Vast!’ riep hij, en hij gaf bij elke tel een klap op de grond.

Stig liet zijn tegenstander los, ging eerst op zijn knieën zitten en kwam daarna helemaal overeind. Hij stak een hand naar zijn tegenstander uit om hem overeind te helpen.

‘Pech gehad, Oren,’ zei hij, terwijl de andere man naderbij kwam.

Oren schudde mismoedig zijn hoofd. ‘Niks pech gehad,’ zei hij. ‘Je was gewoon te snel voor me. Te snel, en te slim.’

Stig haalde zijn schouders op. ‘Ik slim? Dat valt echt wel mee, hoor.’

Oren veegde met de rug van zijn hand het zand van zijn gezicht. ‘Nou ja, je hebt mij in elk geval eerlijk verslagen,’ zei hij. Erg enthousiast klonk hij niet. ‘Nu sta jij weer voor, hè?’

Ze vochten tegen elkaar in de Maktig-competitie, de jaarlijkse strijd om de titel van Maktig, de Machtige, waarvoor ze allerlei fysieke tests moesten doorstaan. Er waren nog twee onderdelen te gaan. De eerstvolgende test was een hardlooptwedstrijd van vijf kilometer, en daarvoor was Stig de grote favoriet. Daarna volgde het zogenaamde schijngevecht en Stig was kanshebber voor de eerste of de tweede plaats, afhankelijk van welke gokbaas je het vroeg. De grote verrassing was dat Stig zojuist het worstelen had gewonnen, want Oren was groter, zwaarder en sterker dan hij. Door zijn onverwachte overwinning kon Stig de eindzege nauwelijks nog mislopen. Als hij de hardlooptwedstrijd won, en dat was volgens iedereen vrijwel zeker, dan maakte het al niet meer uit hoe het schijngevecht zou aflopen. Daar zou hij toch in elk geval wel tweede of derde in worden en dat zou dan ruim voldoende zijn om zijn voor­sprong veilig te stellen.

‘Ja, ik geloof het wel,’ antwoordde Stig.

Oren knikte een paar keer. ‘Nou, het beste. Ik kan later in elk geval zeggen dat ik door de winnaar ben verslagen. Dat is tenminste nog iets.’

Hij stak bij wijze van afscheid zijn hand op en draaide zich om, een beetje hinkend door de sporen die het gevecht op zijn spieren en zijn rug had achtergelaten.

Stig voelde een hand op zijn schouder. Hij draaide zich om

en keek in het lachende gezicht van Hal, zijn beste vriend en de leider van hun broederband.

‘Goed werk,’ feliciteerde Hal hem.

Stig grijnsde. Hij wist hoe belangrijk zijn onverwachte overwinning bij het worstelen voor de afloop van de Maktig-strijd was.

‘Ach, het stelde niks voor,’ zei hij luchtig. Achter Hal zag hij het bebaarde gezicht van Thorn opdoemen en hij haalde gauw de grijns van zijn gezicht.

‘Bedankt voor die tip om m’n rechterelleboog stijf te houden, Thorn,’ zei hij. ‘Dat had hij niet verwacht.’

Thorn haalde zijn schouders op. ‘Dat is dan zijn eigen schuld. Hij gebruikt die omklemming al het hele toernooi. Hij had kunnen weten dat iemand wel iets zou bedenken om die af te weren.’

‘Nou, de anderen niet. Dus nogmaals bedankt.’

Thorn knikte lichtjes met zijn hoofd. ‘Die worp voerde je mooi uit. Heb je daar veel op geoefend of zo?’

Hal gaf antwoord voordat zijn vriend dat kon doen. Hij wreef met zijn rechterhand over het midden van zijn rug. ‘Heel veel zelfs,’ zei hij met een meewarige blik. ‘Hij heeft me op het veld achter mama’s herberg alle kanten op gegooid. Er is geen millimeter op mijn lichaam meer waar geen blauwe plekken zitten.’

Thorn keek de twee jongens verbaasd aan. ‘Echt waar?’ vroeg hij. ‘Waarom heb ik dat nooit gezien?’

Stig raapte zijn jas op en sloeg hem om zijn schouders. Nu het gevecht voorbij was en de schaduwen langer aan het worden waren, voelde hij dat het behoorlijk fris aan het worden was.

‘We oefenden ’s avonds,’ legde hij uit. ‘Het leek ons wel zo handig om ervoor te zorgen dat andere mensen niet konden zien wat we aan het doen waren.’

Thorn wreef even over de zijkant van zijn neus en keek de jonge krijger met respect aan.

‘Heel slim. Volgens mij begin je door te krijgen dat de Maktig niet alleen de snelste en de sterkste moet zijn. Hij moet nog hersenen hebben ook.’

Stig keek Thorn een beetje verlegen aan. ‘Het was een idee van Hal hoor, niet van mij.’

Thorn lachte breeduit. ‘Als ik het niet dacht,’ zei hij. Hij sloeg Stig op zijn schouder. ‘Om Maktig te worden moet je ook een paar slimme vrienden hebben.’ Ze schaterden het alle drie uit en liepen intussen in de richting van het hek dat om de worstelarena heen stond.

‘Weet je,’ zei Hal, ‘ik moet misschien maar even naar het strand toe, om de bemanning het goede nieuws te vertellen.’

‘Wilden ze het gevecht niet zien?’ vroeg Stig glimlachend. ‘Ze dachten dat ik ging verliezen, hè?’ Nu hij gewonnen had kon hij de lol er wel van inzien.

Hal aarzelde even en antwoordde een beetje ongemakkelijk: ‘Nee, dat was het niet. Er was aan boord gewoon van alles te doen. De *Reiger* moest opnieuw worden geveerd op de plek waar die vissersboot ons vorige week raakte, en toen heb ik ze maar opdracht gegeven meteen even de hele romp te doen.’

‘En verder verwachtten ze ook niet dat ik zou winnen, hè?’ hield Stig vol.

Hal stond zichzelf een bescheiden glimlach toe. ‘Nee, inderdaad. Maar ze zullen hartstikke blij zijn dat ze zich daarin hebben vergist.’

‘Kom je daarna naar mij toe?’ vroeg Stig. ‘We hebben iets te vieren.’

Hal haalde een beetje gelaten zijn schouders op. ‘We vieren het morgen wel. Ik moet vanavond voor het Navigatorgilde verschijnen. Ze willen onze laatste reis bespreken.’

De vrolijkheid verdween op slag van Stigs gezicht. ‘Moet ik met je mee? Ik ben tenslotte wel je eerste stuurman.’ Maar Hal schudde al van nee.

‘Hou jij je hier maar buiten,’ zei hij. ‘Als het lastig wordt heb ik jou liever niet in de buurt.’

‘Lastig?’ vroeg Stig. ‘Waarom zou het lastig worden?’

Hal maakte een vaag wegwerpgebaar met zijn hand. ‘Som-mige leden van het gilde zijn nogal ouderwets. Ze vinden dat ik onderweg beter aantekeningen had moeten maken.’ ‘Of eigenlijk überhaupt aantekeningen,’ voegde hij eraan toe. Hij lachte er zelf om, maar Stig zag wel dat zijn vriend het niet echt grappig vond.

‘Maak je er maar niet druk om, Stig,’ kwam Thorn tussen-beide. ‘Ik ga met hem mee en als het nodig is zet ik dat stelletje pietlutton wel even op hun nummer.’ Hij zwaaide met de zware, glanzende houten haak aan het eind van zijn rechterarm. ‘Als het moet, sla ik er wel een paar de hersens in.’

Hal legde een hand op Thorns onderarm, zodat de dreigende haak weer naar beneden ging. ‘Dat zal vast niet nodig zijn.’

Thorn gromde. ‘Jammer,’ antwoordde hij.